

встановлення, під яким розуміються рішення влади про збереження, розширення або обмеження сфер використання тієї або іншої мови.

Останнім етапом є етап мовного будівництва, який характеризується сукупністю дій, спрямованих на прийняття нововведень [3]. Отже, розвиток української мови є запорукою збереження української держави.

Дослідження питання мовної політики сприятиме зміцнення позицій української мови не лише в повсякденному житті, а й у сфері державного управління, сприятиме розкриттю нових горизонтів для розвитку країни взагалі і суспільства зокрема. Як казав видатний український науковець Іван Огієнко: «...в мові наша стара й нова культура, ознака нашого національного визнання... І поки живе мова – житиме й народ як національність» [4].

Список використаних джерел:

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Про забезпечення функціонування української мови як державної. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text><https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>
3. Сучасна мовна політика: ситуація в Україні. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2008-2/doc/4/06.pdf>
4. Іван Огієнко: Мова – душа кожної національності, її святощі, її найцінніший скарб. URL: <https://uain.press/blogs/ivan-ogiyenko-mova-dusha-kozhnoyi-natsionalnosti-yiyi-svyatoshhi-yiyi-najtsinnishyj-skarb-1150959>

ЗАХОДИ ДЕРЖАВИ ЗГІДНО З ПІЛОТНИМ РІШЕННЯМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ «СУКАЧОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»

Луцак Степанія Володимирівна,
студентка 3-го курсу
Прикарпатського факультету
(м. Івано-Франківськ)
Національної академії внутрішніх справ

Актуальність даної доповіді полягає в тому, що Європейський суд зазначив роль процедури пілотного рішення полягає в тому, щоб спонукати державу-відповідача до вирішення великої кількості індивідуальних справ, які походять з однієї й тієї ж структурної проблеми на національному рівні.

Понад 60 років тому державами-членами Ради Європи була підписана Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, що у перспективі стала одним з найбільш помітних і відомих європейських договорів, яким було запроваджено дієвий і ефективний механізм захисту широкого кола прав і свобод особи шляхом створення Європейського суду з прав людини.

У зв'язку з цим у практиці Суду останнього десятиліття було запроваджено процедуру винесення так званих пілотних рішень, здатних суттєво стимулювати держав-членів Ради Європи забезпечувати належний рівень захисту прав і свобод індивідів, що перебувають під їхньою юрисдикцією. Йдеться про ухвалення рішень, здатних привернути увагу держав до системних проблем національного законодавства, що стають основною причиною подання великого масиву однотипних скарг

З аналізу норми Регламенту ЄСПЛ можна зробити висновок, що пілотні рішення – це особливий тип судових рішень в яких судом не лише констатується наявність порушення державою відповідних положень Конвенції та/або протоколів до неї, але й здійснюється ґрунтовний аналіз ситуації, що призводить до виникнення значної кількості однотипних порушень[1].

Пілотна процедура може бути застосована в двох випадках:

1) у разі наявності справ, що стосуються «єдиної події великого масштабу», тобто багато разів повторювану проблему;

2) у разі наявності справ, що впливають з системного неправильного функціонування адміністративних та правозастосовних органів правової системи держави, що мають стійку та вкоренілу природу.

Відповідно до Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» виконанням рішень Європейського суду у справах щодо України є:

1. виплата відшкодування, присудженого Європейським судом;
2. вжиття додаткових заходів індивідуального характеру, спрямованих на усунення конкретного порушення, визначеного в рішенні Європейського суду;
3. вжиття заходів загального характеру [2].

Відповідно до пункту 2 статті 46 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод остаточні рішення Європейського суду передаються до Комітету міністрів Ради Європи, який здійснює нагляд за його виконанням, і у своїй діяльності керується Правилами щодо контролю за виконанням рішень Європейського суду та умов дружнього врегулювання.

Рішення Європейського суду вважається виконаним після ухвалення на засіданні Комітету міністрів Ради Європи відповідної резолюції (рішення). Таке рішення виноситься після надання державою інформації про вжиття всіх належних

заходів індивідуального та загального характеру на виконання відповідного рішення Європейського суду [3].

Справа «Сукачов проти України» (скарга № 14057/17) стосувалося постійної структурної проблеми щодо поганих умов утримання під вартою в Україні.

У сьогоднішньому рішенні Палати Європейського суду з прав людини одноголосно постановив, що мало місце порушення статті 3 (заборона нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження) Європейської конвенції про права людини через ряд таких умов: поганого освітлення, вентиляції та санітарних умов в камерах, в яких містився Сукачов в період між 2012 і 2017 роками.

ЄСПЛ, зокрема, встановив, що проблема неадекватних умов попереднього ув'язнення стосувалася не тільки Сукачова. Проблема була широко поширена і зберігалася, принаймні, з 2005 року, коли Суд виніс своє перше рішення з цього питання, і, мабуть, поки не було знайдено конкретного рішення. Ця проблема торкнулася і здатна торкнутися великої кількості людей, і існує нагальна потреба в якнайшвидшому і належному відшкодування на національному рівні.

Таким чином, Суд вирішив застосувати свою процедуру пілотного рішення у справі і сказав українській владі надати ефективні превентивні та компенсаційні засоби правового захисту для неналежні умови утримання під вартою, найпізніше протягом 18 місяців після того, як це рішення стане остаточним. У ньому також перераховані комплексні заходи для вирішення структурної проблеми. Це є восьме пілотне рішення Суду щодо умов утримання під вартою.

ЄСПЛ підкреслив, що превентивні та компенсаційні засоби правового захисту взаємопов'язані і для того, щоб вони були ефективними, їх необхідно об'єднувати. Нарешті, з огляду на що зберігається і тривалого характеру проблеми і очевидного відсутності будь-якого конкретного рішення, Суд доручив українській владі надати ефективні превентивні та компенсаційні засоби правового захисту, найпізніше протягом 18 місяців після настання остаточності цього рішення [4].

Європейський суд з прав людини 30 січня 2020 року прийняв важливе пілотне рішення у справі «Сукачов проти України» (скарга № 14057/17) відносно постійної структурної проблеми щодо поганих умов тримання осіб під вартою в Україні. ЄСПЛ одноголосно встановив порушення ст. 3 (заборона нелюдського або такого, що принижує гідність, відношення) Європейської конвенції з прав людини через кумулятивний ефект переповненості, погане освітлення, вентиляцію і санітарні умови в камерах, в яких утримувався пан Сукачов з 2012 по 2017 рік.

Суд вказав, що ця ситуація вимагає врегулювання через численні подібні випадки. Так, згідно з останніми статистичними даними більше 20 тисяч осіб утримувалися в слідчих ізоляторах.

ЄСПЛ зазначив, що українська влада повинна надати ефективні превентивні і компенсаційні засоби правового захисту щодо неналежних умов тримання під

вартою впродовж 18 місяців після того, як це рішення стане остаточним. Також у рішенні перераховані комплексні заходи для вирішення структурної проблеми. Це восьме пілотне рішення Суда відносно умов тримання під вартою.

Зокрема, було висловлено припущення, що переповненість може бути зменшена шляхом частішого застосування заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням, і мінімізації використання попереднього затримання. Слід заохочувати прокурорів і інших співробітників правоохоронних органів до зменшення кількості запитів на попереднє затримання і його продовження, за винятком найсерйозніших випадків, і якнайширше використовувати альтернативи.

Крім того, діючий мінімальний внутрішній стандарт (2, 5 кв. м) особистого простору на кожного ув'язненого повинен відповідати стандартам Конвенції. Слід також виділити кошти для проведення великих ремонтних робіт в існуючих місцях тримання під вартою і негайної заміни застарілих приміщень новими. Також Суд вказав на необхідність створення незалежного органу з нагляду за місцями тримання під вартою [5].

Це все створює для України зобов'язання та потребує активної правотворчої та правореалізаційної роботи, адже, необхідно вкласти в час, відведений пілотним рішенням.

Список використаних джерел:

1. Гончаренко О. А. Правова природа «пілотних рішень» Європейський суд з прав людини: Форум права, 2012. № 4. С. 243-249. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/2053/1/Goncharenko.pdf> .
2. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 року №3477-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text> .
3. Інформація щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини у справах проти України: Міністерство юстиції. URL: <https://minjust.gov.ua/m/informatsiya-schodo-vikonannya-rishen-evropeyskogo-sudu-z-prav-lyudini-u-spravah-proti-ukraini> .
4. Рішення ЄСПЛ у справі Сукачов проти України: Права людини в Україні, 2020. URL: <http://khpg.org/index.php?id=1581010116> .
5. Європейський суд наполягає на поліпшенні умов українських в'язниць: ЮРЛІГА ПРАВО ЗНАТИ, 2020. URL: https://jurliga.ligazakon.net/ua/news/192798_vropeyskiy-sud-napolyaga-na-polpshenn-umov-ukranskikh-vyaznits.